ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
ÖSTRA NYLANDS TINGSRÄTT

TOIMINTAKERTOMUS 2019

Sisällys

Laamannin katsaus 1
Organisaatio ja henkilöstö 5
Summaaristen uudistus 1.9.2019 11
Tuomiopiiri ja väestö 14
Tilastollinen katsaus 15
Henkilöstön hyvinvointi 21
Yhteystiedot 24

Laamannin katsaus

Vuosi 2019 oli suurien muutosten aikaa. Heti vuoden alussa Itä- ja Keski-Uudellamaalla toimineet neljä käräjäoikeutta yhdistyivät yhdeksi isoksi käräjäoikeudeksi – uudeksi Itä-Uudenmaan käräjäoikeudeksi. Yhdistyminen oli suuruusluokaltaan isoin Suomessa tuomioistuinten parissa koskaan toteutettu. Uusi Itä-Uudenmaan käräjäoikeus otti paikkansa heti Suomen toiseksi suurimpana käräjäoikeutena ja ylipäätään Suomen toiseksi suurimpana tuomioistuimena.

Ensimmäinen yhdistämisen vaihe heti vuodenvaihteessa liittyi tietokantojen yhdistämisiin ja käyttöoikeuksien muutoksiin. Odotukset olivat, etteivät nämä asiat varmaankaan suju ongelmitta, vaikka meille oli vakuutettu toista. No, emme joutuneet pettymään. Eivät onnistuneet ongelmitta. Yllätys sen sijaan oli, kuinka suuresta epäonnistumisesta oli kysymys. Koko henkilökunnalta olivat käyttöoikeudet poistuneet eikä kenellekään ollut edes virastopostiin pääsyä viikkoon! Elettiin jännittävää aikaa, että ehtiikö meillä joku kiireasia päästä vanhentumaan. Ei kuitenkaan ehtinyt. Kirjaamotyöntekijät saivat käyttöoikeutensa tietokantoihin ensiksi ja ryhtyivät purkamaan virastopostia mittavilla ylitöillä. Sitten muukin henkilökunta alkoi saada käyttöoikeuksia keskimäärin parin – kolmen viikon viiveellä. Sitten päästiin varsinaisesti aloittamaan työt ja jatkamaan yhdistämistä.

Uusi käräjäoikeus aloitti toimintansa n. 180 työntekijän suuruisena. Vuoden aikana henkilökunnan määrä kuitenkin kasvoi 1.9.2019 tapahtuneen summaarisuudistuksen johdosta. Summaarisuudistuksessa Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen keskitettiin myös Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden alueen summaariset riita-asiat. Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudesta siirrettiin myös työntekijöitä sekä virkoja Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen summaaristen riita-asioiden mukana. Vuoden päättyessä Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden henkilövahvuus lähenikin jo 200 työntekijää.

Tähän henkilömäärään nähden haasteellista olikin, ettei uudelle käräjäoikeudelle annettu uusia toimitiloja toimintojen keskittämistä varten. Käräjäoikeuden toiminta jatkui siksi pakon sanelemana neljällä paikkakunnalla vanhoissa toimitiloissa. Hallinto keskitettiin Vantaalle. Kirjaamot ja asiakaspalvelu keskitettiin Vantaalle ja Hyvinkäälle. Valtaosa pakkokeinoista keskitettiin Vantaalle. Muutoin toiminta neljällä paikkakunnalla jatkui pitkälti alueperiaatteen mukaisesti vanhojen käräjäoikeuksien pohjalta ja niissä olleilla toimintatavoilla.

Summaarisuudistuksen yhteydessä uudet summaarisen työntekijät sekä loppuvuonna myös muutkin uudet työntekijät kasattiin Vantaalle. Vantaalla tämä tarkoitti melkoista tilojen tiivistämistä ja loppuvuodesta Vantaalla jouduttiin ottamaan neuvotteluhuoneetkin toimistokäyttöön ja sijoittamaan joka huoneeseen niin paljon henkilöitä kuin sinne vain sai ängettyä. Kuriositeettina laamanni ja hallintojohtajakin jakoivat vuoden loppuessa työhuoneen keskenään. Toisaalta muilla paikkakunnilla saattoi loppuvuonna olla hyvin väljääkin ja jopa tyhjiä työhuoneita käyttämättöminä – erityisesti Järvenpäässä.

Keväällä käynnistettiin Vantaan Aviapoliksen väistötilahanke sekä Hyvinkään toimitilahanke.

Vantaan Aviapoliksesta päätettiin nelikantaneuvotteluissa käräjäoikeus – oikeusministeriö - Senaatti – Technopolis vuokrata Technopolikselta viisikerroksinen toimistotalo käräjäoikeuden käyttöön. Talossa oli toiminut aiemmin ammattikorkeakoulu, jolloin 2. kerroksessa olevista luokkahuoneista sai pienillä muutoksilla oikeussaleja. 1. kerros vaati purkamista ja uusien oikeussalien, sumppujen ja turvatarkastuspisteen rakentamista. 3. – 5. kerrokset olivat toimistotiloja, jotka pitkälti kelpasivat sellaisenaan käyttöön. Osa 3. kerroksen toimistotiloista tuli muuttaa oikeussaleiksi ja rakentaa sinne myös asiakaspalvelutilat. Työpisteitä piti olla n. 140. Muutostyöt alkoivat kesällä ja tavoite oli, että ne olisivat päättyneet marraskuun lopussa. Tämä ei aivan täyttynyt ja muutostöitä siirtyi vielä vuoden 2020 puolelle. Kevätpuolen 2020 tapahtumista kerron sitten lisää vuoden 2020 tulevassa toimintakertomuksessa. Sen voin jo tässä vaiheessa paljastaa, että

käräjäoikeus on vastaanottanut Aviapoliksen toimitilat ja muuttanut sinne pääosan toiminnastaan 1.3.2020.

Hyvinkään toimitilahankkeessa kyse oli tilojen käytön tehostamisesta. Hyvinkäällä luovutettiin käräjäoikeuden tiloista yksi siipi syyttäjien käyttöön ja rakennettiin kaksi oikeussalia ottamalla vähällä käytöllä olleita tiloja oikeussalikäyttöön. Lisäksi kaikki isot työhuoneet kalustettiin kahden työpisteen huoneiksi. Kirjaamo ja haastemiesten asiakaspalvelutilat uusittiin. Hyvinkäälle saatiin n. 50 työpistettä. Hyvinkään muutostyöt alkoivat kesän jälkeen ja tavoite oli, että nekin olisivat päättyneet marraskuun lopussa. Näin ei sielläkään käynyt ja muutostöitä on tehty vielä vuoden 2020 puolella. Hyvinkäälle siirrettiin lisähenkilökuntaa 1.3.2020 ja samanaikaisesti Järvenpään toimitiloista luovuttiin lukuun ottamatta haastemiehille jääviä tiloja.

Arkistoista oli oma hankkeensa. Vantaan lähiarkistoa ei kantavuussyistä saatu sijoitettua Aviapoliksen oikeustaloon vaan sitä varten jouduttiin vielä vuokraamaan Technopolikselta lisätilaa toisesta rakennuksesta. Myös päätearkistolle jouduttiin vuokraamaan tilat muualta. Ne saatiin lopulta Museoviraston tiloista Jokiniemestä, jonne Tikkurilan, Järvenpään ja Porvoon arkistot tullaan siirtämään. Nämä arkistoasiat tuottivat muutoinkin mittavasti järjestelytöitä ja ylimääräistä työpanosta henkilöstöltä.

Lisäksi toimitilahankkeita olivat Tikkurilan oikeustalon laajentaminen ja paluu sinne Aviapoliksen jälkeen sekä Porvoon toimitilojen käytön tehostaminen ja isosta osasta tiloista luopuminen. Tikkurilan oikeustaloa koskeva hanke on ollut vireillä jo pitemmän aikaa. Porvoon toimitilahanke käynnistyi aivan vuoden lopussa.

Toimitilahankkeita oli siis vuoden lopussa vireillä samanaikaisesti 4 kappaletta eli toimitilahankkeita kerrakseen!

Samanaikaisesti toimitilahankkeiden kanssa käynnistimme myös tulevien muuttojen yhteydessä tapahtuvan organisaatiouudistuksen suunnittelun. Tätä tarkoitusta varten perustimme useita työryhmiä miettimään ja valmistelemaan eri asioita. Suunniteltavaan organisaatiouudistukseen liittyi myös laajalti henkilökunnan työpisteiden muuttoja eri paikkakunnille, joten

suunniteltava organisaatiouudistus ei ollut kevyt sellainen. Työryhmät työskentelivät, suunnittelu eteni, henkilökuntaa kuultiin ja loppuvuonna pystyimme vahvistamaan tulevan organisaatiomme sekä kiinnittämään työntekijämme organisaatiokaavioon, jolloin heidän sijoittelunsa myös vahvistui. Organisaatiouudistuksen toteutimme sitten muuttojen kanssa samanaikaisesti 1.3.2020.

Ja kaiken aikaa teimme perustöitämme eli ratkoimme juttuja ja huolehdimme oikeusturvan toteutumisesta! Toimintoja myös yhdenmukaistettiin eri asiaryhmissä. Emmekä tietenkään saaneet yhdistymisen toteuttamiseen ensimmäistäkään lisäresurssia! Suunnitellut henkilökunnan työpisteiden muutot toisille paikkakunnille eivät olleet monenkaan työntekijän kohdalla mielialaa kohottavia uutisia ja loppuvuonna kansliahenkilökuntaa siirtyikin meiltä tulossa olevien uudistusten vuoksi pois. Rekrytoimme sitten uutta tilalle, mutta tässä turbulenssissa olimme auttamattomasti takamatkalla ja kansliahenkilökunta joutui urakoimaan kuukausikaupalla vajaalla henkilökunnalla. Uuden henkilökunnan rekrytoinnista myös seurasi mittava perehdytys- ja koulutusurakka, joka sekin sitoi meidän voimavarojamme. Kaiken tämän – osittain kaaoksenkin – keskellä kuitenkin pääsimme tuottavuudessakin kuudenneksi parhaaksi Suomen kahdenkymmenen käräjäoikeuden joukossa! Osoitus aikamoisesta sitkeydestä ja vastuunkannosta sekä ammattitaidosta!

Kiitänkin sydämeni pohjasta viime vuotisesta panoksesta koko henkilökuntaamme! Tänä vuonna suuret muutokset sen kuin jatkuvat, kun muuttojen ja organisaatiouudistuksen lisäksi vaivoiksemme on laskeutunut maailmanlaajuinen korona-pandemia. Näistä sitten vuoden 2020 toimintakertomuksessa.

Jaksamista kaikille!

Laamanni Timo Heikkinen

Organisaatio ja henkilöstö

Neljästä käräjäoikeudesta yhdistämällä muodostetun uuden Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden organisaatio tuli lain edellyttämällä tavalla voimaan 1.1.2019. Käräjäoikeudella oli yhdeksän osastoa ja käräjäoikeus toimi edelleen neljälle paikkakunnalle jakautuneena. Hallinto keskitettiin Vantaalle, jossa hallinto-osaston lisäksi toimi kolme lainkäyttöosastoa. Järvenpäässä ja Hyvinkäällä jatkoi molemmissa kaksi lainkäyttöosastoa ja Porvoossa yksi.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden asiakaspalvelu- ja kirjaamotoiminta keskitettiin Vantaan ja Hyvinkään kanslioihin. Näin ollen Järvenpään ja Porvoon toimipaikoissa asiakaspalvelu lakkasi 1.1.2019 lukien, vaikka henkilöstöä oli sijoitettuna kaikissa neljässä toimipaikassa koko toimintavuoden 2019.

Johtoryhmätoiminta ja toimikunnat

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden johtoryhmän kokoonpano vuonna 2019 oli seuraava: laamanni, hallintojohtaja sekä neljä osastonjohtajaa. Osastonjohtajien edustus oli Hyvinkään, Järvenpään, Porvoon ja Vantaan osastonjohtajista koottu.

Johtoryhmä kokoontui kerran kuussa ja tarpeen mukaan myös useammin. Johtoryhmätoiminnan lisäksi laamanni ja hallintojohtaja työskentelivät jokaisessa toimipaikassa ainakin kerran kuukaudessa. Eri henkilöstöryhmien, lähiesimiesten ja osastojen kokouksia pidettiin säännöllisesti.

Käräjäoikeuden yhteistoimintakomitea ja työsuojelutoimikunta kokoontuivat tarpeen mukaan.

Työryhmät suunnittelivat toimintaa ja tulevaa

Käräjäoikeuden koko toimintavuosi 2019 kului uusiin työtovereihin ja uudenlaisiin toimintatapoihin ja -toimintakulttuureihin tutustumiseen.

Yhdistettyjen käräjäoikeuksien yhteistyöllä vuonna 2018 perustettu yhdistämisprojekti päätti toimintansa, mutta sen tilalle perustettiin uusia työryhmiä suunnittelemaan tulevaa. Asiakaspalvelun ja kirjaamotoiminnan keskittäminen Vantaan ja Hyvinkään kanslioihin sekä lainkäyttö- ja muun toiminnan suunnittelu uudessa organisaatiossa vaati useamman työryhmän työpanosta. Osa jatkoi työtään vuodelta 2018 ja osa perustettiin uutena. Näitä olivat ainakin asiakaspalvelutyöryhmä, haastemiestyöryhmä, erikoistumistyöryhmä, hakemustyöryhmä, notaarityöryhmä ja pakkokeinotyöryhmä.

Vuonna 2019 varmistui, että toimitilaratkaisut tulevat alkuvuodesta 2020 mahdollistamaan käräjäoikeuden toimintojen keskittämisen laissa säädetyn mukaisesti kahteen kansliaan ja yhteen istuntopaikkaan. Tämä edellytti jälleen täysin uudenlaisen organisaation suunnittelua uusine osasto- ja

asiaryhmäjakoineen. Kyseessä oli mittava työ, joka yhdessä useiden samanaikaisten toimitilahankkeiden kanssa kesti suuren osan toimintavuodesta 2019.

Toimintojen keskittäminen tarkoitti myös sitä, että suurin osa käräjäoikeuden henkilöstöstä muuttaisi uusiin toimitiloihin tai ainakin uuteen työpisteeseen. Muuttojen tiedettiin jo ennalta olevan valtava logistinen haaste, jossa henkilöstöä ja kalusteita siirtyy viiden eri toimipaikan välillä. Muuttojen lähestyessä niistä huolehtimaan perustettiin väistötilatyöryhmä, jonka tehtävänä oli suunnitella ja organisoida muuttoon liittyvät tehtävät siten, että henkilöstö-, laite- ja kalustomuutot pystyttiin toteuttamaan sovitun mukaisesti.

Organisaatiomuutoksen teknistä toteuttamista varten perustettiin vielä erillinen ICT -asioiden työryhmä, joka koordinoi, suunnitteli ja toteutti organisaatiomuutoksen edellyttämät tekniset muutokset.

Uusi organisaatio astui onnistuneesti voimaan 1.3.2020. Samanaikaisesti käräjäoikeus aloitti toimintansa väistötiloissa Vantaan Aviapoliksessa ja Hyvinkäällä uusituissa toimitiloissa. Porvoon tilahanke jäi vielä odottamaan tarkempaa aikataulutusta.

Henkilöstö

Käräjäoikeudessa työskenteli vuonna 2019 yhteensä noin 180 henkilöä, joista naisia 75 % ja miehiä 25 %. Summaaristen asioiden siirron mukana käräjäoikeuteen siirtyi 1.9.2019 lukien myös lisähenkilöstöä.

Vuonna 2019 käräjäoikeudessa oli henkilöstöä vakinaisissa viroissa 173 henkilöä ja määräaikaisissa virkasuhteissa seitsemän. Käräjäoikeus pystyi vähentämään määräaikaisten virkasuhteiden määrää aiempiin toimintavuosiin verrattuna, koska käräjäoikeuksien rakenneuudistuksen edellyttämät virkojen täyttökiellot purettiin. Moni pitkään määräaikaisuuksien varassa käräjäoikeudessa työskennellyt voitiin vihdoin vakinaistaa.

Organisaatio ja henkilöstö

Vaihtuvuus henkilöstössä, erityisesti kansliahenkilöstössä, oli suurta. Henkilöstömäärän suuruudesta johtuen myös perhevapaista, osa-aikaisuuksista ym. syistä vapautuvia viransijaisuuksia on varsin paljon. Käräjäoikeus rekrytoi vuonna 2019 yhteensä yli 20 uutta käräjäsihteeriä ja kuusi uutta tuomaria.

Henkilöstörakenne tehtäväryhmittäin

Henkilöstön ikärakenne

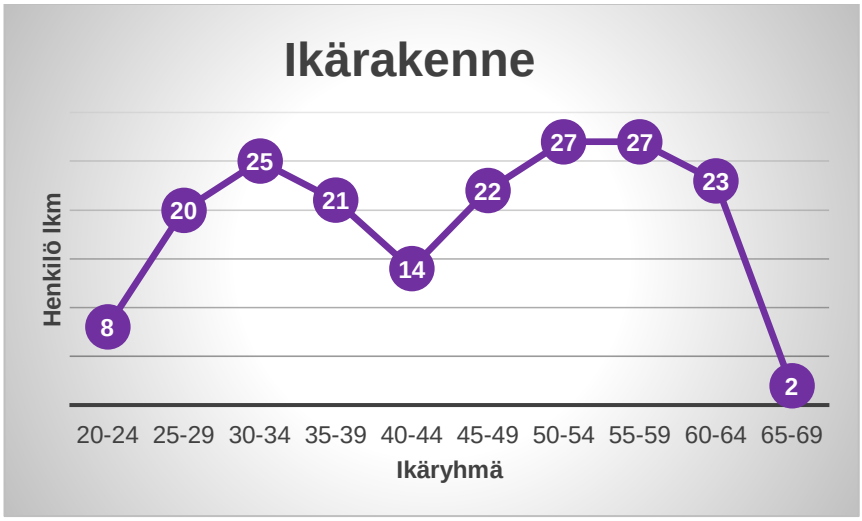

Henkilöstön ikäryhmät jakautuvat melko tasaisesti koko henkilöstössä.

Lautamiehet

Kunnanvaltuusto valitsee käräjäoikeuden lautamiehet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Käräjäoikeuden lautamiesten lukumäärän vahvistaa oikeusministeriö. Lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva 25–64 -vuotias Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä. Lautamiehen on ennen tehtävään ryhtymistä annettava tuomarinvakuutus sekä ilmoitus sidonnaisuuksistaan.

Tällä hetkellä Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa toimivat lautamiehet on nimitetty toimikaudelle 2017–2021. Toimikaudella Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa on yhteensä 133 lautamiestä, joista vuonna 2019 Vantaan kansliassa toimi 60, Hyvinkään kansliassa 13, Järvenpään toimipaikassa 28 ja Porvoon toimipaikassa 32. Vuonna 2019 lautamiesistuntoja oli yhteensä noin 350, joista 35 oli maaoikeusistuntoja.

Lautamiesten kohdalla käräjäoikeuksien yhdistyminen tarkoitti sitä, että heillä oli toimivalta koko uuden Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden alueella. Käytännön syistä ja välimatkoista johtuen lautamiehiä kutsuttiin istuntoihin kuitenkin edelleen aiempien käräjäoikeuksien toimialueiden mukaisesti.

Tuomioistuinharjoittelu

Tuomioistuinharjoitteluun kuuluu kaksi kuuden kuukauden pituista harjoittelujaksoa, joista ensimmäinen jakso suoritetaan käräjäoikeudessa ja toinen käräjäoikeudessa, hovioikeudessa tai hallinto-oikeudessa. Harjoittelu koostuu paitsi työharjoittelusta, myös koulutuksesta sekä oppimisen ja työsuoritusten seurannasta. Käräjänotaarin työmäärän tulee olla kohtuullinen ja työn ohella käräjänotaarille tulee varata riittävästi aikaa koulutukseen ja työssäoppimiseen.

Organisaatio ja henkilöstö

Tuomioistuinharjoittelun tavoitteena on kehittää käräjänotaarin laintuntemusta ja oikeudellista osaamista sekä antaa valmiuksia itsenäiseen oikeudelliseen ratkaisutoimintaan. Tavoitteena on erityisesti kehittää harjoittelijan lainsoveltamistaitoa, kykyä oikeudelliseen päättelyyn yksittäisissä ratkaistavissa asioissa sekä tuomioistuinprosessia koskevan lainsäädännön tuntemusta. Tavoitteena on myös, että harjoittelija saa kokemusta prosessinjohdosta tuomioistuimen suullisessa käsittelyssä.

Käräjänotaarin tulee harjoittelunsa aikana perehtyä monipuolisesti tuomioistuimen toimintaan. Käräjänotaarin tulee saada kokemusta käräjäoikeudessa tuomarin tehtävistä sekä hovi- ja hallinto-oikeudessa esittelijän tehtävistä. Käräjänotaarille osoitettujen työtehtävien tulee riittävän monipuolisesti perehdyttää häntä näihin tehtäviin ja tuomioistuimessa käsiteltäviin eri asiaryhmiin. Käräjänotaarin toimivalta ja hänen käsiteltäväkseen kuuluvien asioiden vaikeusaste ja laatu kehittyvät ja monipuolistuvat harjoittelun kuluessa.

Käräjänotaari osallistuu harjoittelunsa aikana valtakunnallisesti suunniteltuun koulutusohjelmaan. Käräjänotaareille on Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa laadittu harjoittelusuunnitelma ja heille järjestetään myös sisäistä koulutusta. Lisäksi jokaiselle käräjänotaarille nimetään tutortuomari, joka neuvoo ja opastaa notaaria tuomioistuinharjoittelun aikana.

Tuomioistuinharjoittelua suorittavat käräjänotaarit valitsee ja nimittää tuomarinkoulutuslautakunta. Tuomioistuinharjoittelupaikoista sovitaan vuosittain käräjäoikeuden ja oikeusministeriön (1.1.2020 lukien Tuomioistuinviraston) kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa. Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa oli vuonna 2019 yhteensä 14 tuomioistuinharjoittelupaikkaa. Niistä kaksi oli niin sanottuja yhdistelmäharjoitteluja, joissa kuusi ensimmäistä kuukautta suoritetaan käräjäoikeudessa ja kuusi jälkimmäistä hovi- tai hallinto-oikeudessa. Yhdistelmäpaikoista toinen sijoittuu Helsingin hovioikeuteen ja toinen Helsingin hallinto-oikeuteen. Notaareita työskenteli kaikissa käräjäoikeuden neljässä toimipaikassa.

Summaaristen uudistus 1.9.2019

Riidattomat summaariset asiat keskitettiin 1.9.2019 lukien yhdeksään käräjäoikeuteen. Uudistuksella Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen keskitettiin kaikki Uudenmaan maakunnan alueen asiat pois lukien Helsinki, jonka asiat käsitellään Helsingin käräjäoikeudessa, sekä kielellisistä syistä myös Kymenlaakson maakunnan alueelta Pyhtään kunnan asiat. Käytännössä tämä tarkoitti, että käräjäoikeudessamme käsitellään aiemman lisäksi myös Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden alueen summaariset riita-asiat.

Tietojärjestelmämuutoksen myötä voitiin Itä-Uudenmaan käräjäoikeudesta 1.9.2019 lukien lähettää Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden alueen summaariset asiat suoraan sähköisesti tiedoksiantoon viimeksi mainittuun käräjäoikeuteen. Keskittämisen edellyttämistä työnkuluista sovittiin Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden kanssa. Molemmat käräjäoikeudet myös tiedottivat keskittämisestä laajasti ja yhdenmukaisesti.

Summaaristen keskittämisen yhteydessä 1.9.2019 tuli voimaan velvoite panna suurin osa summaarisista asioista vireille sähköisesti. Alun tulkintaongelmien jälkeen tämä uudistus tehosti summaaristen ratkaisutoimintaa ja manuaalisesti kirjattavien summaaristen S-asioiden määrä väheni merkittävästi. Saapuvien summaaristen asioiden kokonaismäärää uudistus ei vähentänyt, vaan se jatkoi myös vuonna 2019 kasvuaan.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden alueelta arvioitiin saapuvan vuonna 2019 summaarisia asioita 49 500 ja Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden alueelta keskittämisen 1.9.2019 jälkeen loppuvuoden aikana 10 000. Asioita saapui noin 60 000 eli arvio osui oikeaan.

Vuoden 2019 alussa summaaristen asioiden käsittelijöitä oli Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa neljässä eri toimipaikassa yhteensä 14 henkilötyövuotta, joista kuusi Vantaan kansliassa. Vuoden päättyessä summaarisiin erikoistuneita käsittelijöitä oli Vantaan kansliassa 18 ja muista toimipaikoista enää kolme Hyvinkään kansliassa. Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudesta siirtyi

summaaristen keskittämisen myötä Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen 1.9.2019 yksi summaariskäsittelijä, 1.11.2019 kaksi käsittelijää työntekopaikkanaan Raasepori sekä 1.1.2020 kaksi käsittelijää. Tämän lisäksi käräjäoikeuteen rekrytoitiin syyskuussa 2019 lukuisia uusia käsittelijöitä, joista valtaosalla ei ollut aiempaa kokemusta tehtävästä. Tämä rekrytointi oli suoritettava nopeasti monen kokeneen käsittelijän siirryttyä pois käräjäoikeudesta kesän aikana. Vantaan kansliassa käsittelijöiden määrän kasvu tarkoitti merkittäviä tilajärjestelyjä sekä huomattavaa perehdytystarvetta. Työntekijöiden sitoutuneisuuden ja joustavuuden ansiosta tästäkin selvittiin.

Jo syyskuussa 2019 summaariskäsittelijöistä muodostettiin kolme tiimiä, joissa kussakin oli kokenut käsittelijä tiimiesimiehenä. Suunniteltuna oli jo neljäskin tiimi, joka aloittaisi toimintansa vuoden 2020 alussa. Samoin syksyllä 2019 hahmottui se, että summaaristen käsittely tapahtuisi tulevassa uudessa organisaatiossa vuonna 2020 tähän erikoistuneella osastolla, jolle jo syksyllä 2019 valittiin osaston johtaja ja osastovastaava muutosta valmistelemaan.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa oli jo vuodesta 2018 alkaen summaaristen asioiden käsittelyn suunnittelemiseksi työryhmä, joka oli perustanut alatyöryhmän yhtenäistämään menettelytapoja summaarisissa. Vuoden 2019 alussa perustettiin laamannien aloitteesta valtakunnallinen summaaristen asioiden vastuutuomariverkosto niiden yhdeksän käräjäoikeuden kesken, jotka 1.9.2019 lukien käsittelisivät summaarisia asioita. Itä-Uudenmaan käräjäoikeus oli tiiviisti mukana tämän niin sanotun ysiryhmän toiminnassa. Valtakunnallinen yhteistyö korvasi syksyyn 2019 tultaessa Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden sisäiset hankkeet siltä osin kuin kyse oli sisällöltään samasta kehittämistyöstä.

Ysiryhmässä laadittiin valtakunnallinen summaaristen riita-asioiden käsikirja, joka otettiin käyttöön syyskuussa 2019. Ryhmä järjesti yhdessä käräjäoikeusverkoston kehittämishankkeen ja oikeusministeriön koulutusyksikön kanssa LEAN-malliin perustuneen summaaristen toimintaprosessikoulutuksen käräjäsihteereille, haastemiehille ja

vastuutuomareille toukokuussa 2019 sekä sanotun käsikirjan pohjalta summaaristen asioiden työpajan tiimiesimiehille joulukuussa 2019. Itä-Uudenmaan käräjäoikeudesta osallistuttiin aktiivisesti näihin kaksipäiväisiin koulutuksiin.

Henkilöstön lisääminen, summaarisyksikön organisatoriset uudistukset sekä viraston sisäinen ja valtakunnallinen kehittämistyö ja koulutus auttoivat vastaamaan summaaristen keskittämisen mukanaan tuomiin haasteisiin, mutta summaaristen asioiden käsittelyn ruuhkautumiselta ei Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden vaativassa muutostilanteessa voitu välttyä. Vuoteen 2020 summaarisyksikkö lähti kuitenkin rakenteeltaan valmiina ja toiminnallisesti hyvässä iskussa.

Summaaristen riita-asioiden määrällinen kehitys

	2015	2016	2017	2018	2019
Saapuneet	41030	41347	49460	51487	60386
Ratkaistut	39546	42075	47257	54751	50483
Vireillä	8994	8265	10465	7198	17098

Vuodet 2015-2018: Hyvinkään, Itä-Uudenmaan (Porvoo), Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeudet. Vuosi 2019: Uusi yhdistetty Itä-Uudenmaan käräjäoikeus. Vuositilasto ei ole vertailukelpoinen, koska vuodet 2015–2018 sisältävät kaikki Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiirin kunnat, joista Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki ovat 1.1.2019 lukien siirtyneet Kanta-Hämeen käräjäoikeuteen.

Tuomiopiiri ja väestö

Kuntakartta uuden Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden osalta. Toimialueen suuruus on 8.267,27 km^2. Käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu 16 kuntaa.

Tuomiopiiri ja toimipaikat

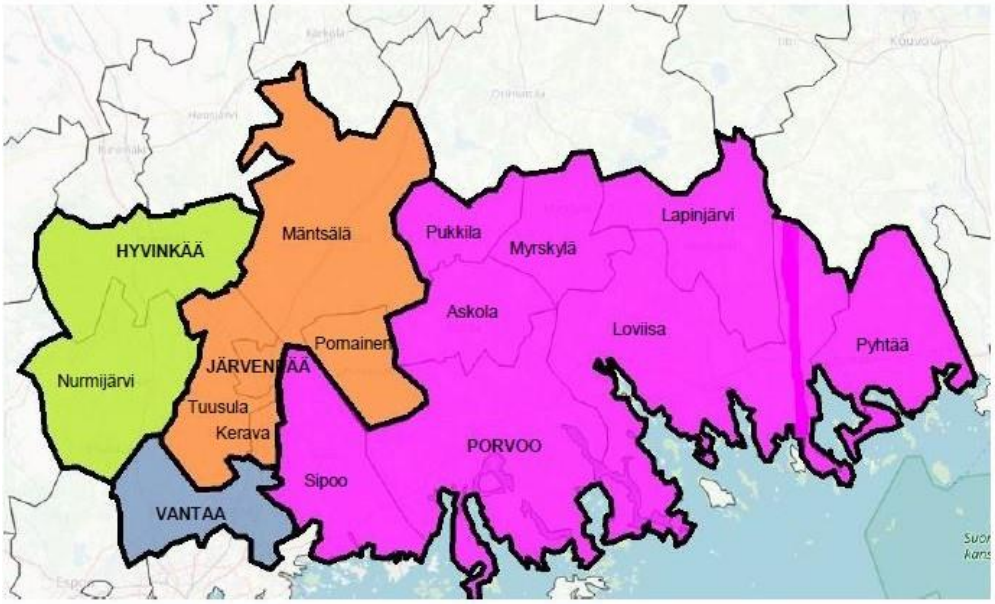

VANTAA
Vantaa

HYVINKÄÄ
Hyvinkää
Nurmijärvi

JÄRVENPÄÄ
Järvenpää
Kerava
Mäntsälä
Pornainen
Tuusula

PORVOO
Askola
Lapinjärvi
Loviisa
Myrskylä
Porvoo
Pukkila
Pyhtää
Sipoo

Tuomiopiirin väestö

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus on väestömäärältään Suomen toiseksi suurin käräjäoikeus. Tuomiopiirin väestö (ennakkotilasto) 31.12.2019 on 570 603. Käräjäoikeus toimii voimakkaan väestönkasvun alueella.

Tilastollinen katsaus

Saapuneet ja ratkaistut asiat

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuteen saapui vuonna 2019 yhteensä 73229 asiaa. Asioita ratkaistiin 63658 kappaletta.

Saapuneet asiat 1.1. - 31.12.2019

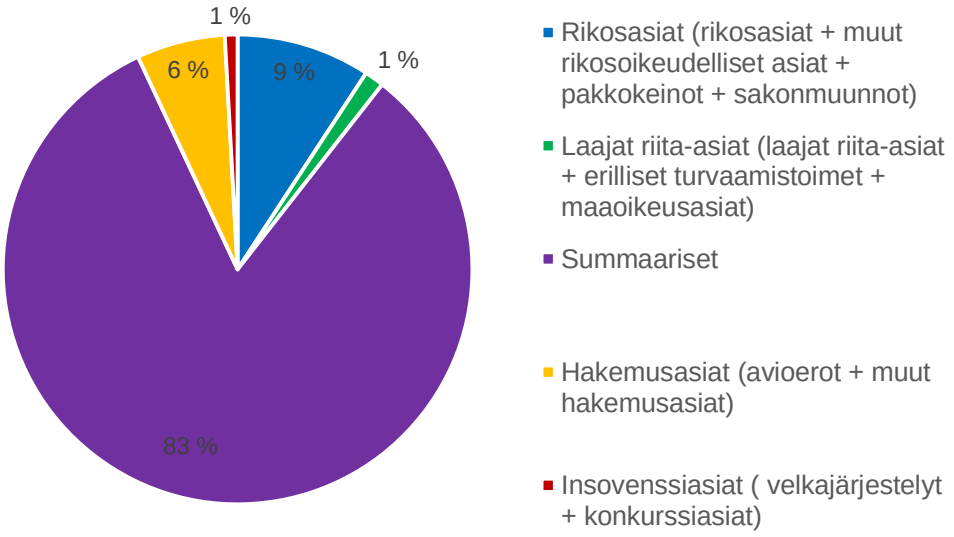

Vuonna 2019 toteutuneet käsittelyajat kuukausina olivat seuraavat:

	Itä-Uudenmaan KO	Koko maan ka
Rikosasiat	5,8	4,8
Muut rikosoikeudelliset asiat	2,4	2,1
Pakkokeinoasiat	1,8	1,9
Laajat riita-asiat	8,4	9,7
Maaoikeusasiat	4,5	5,8
Summaariset	2,4	2,7
Velkajärjestelyasiat	7,2	6,5

Rikosasiat

Rikosasioita saapui 4688 asiaa, muita rikosoikeudellisia asioita 398, pakkokeinoja 850 asiaa ja sakonmuuntoja 822. Rikosasioita ratkaistiin 7008.

Saapuneet rikosasiat asiaryhmittäin

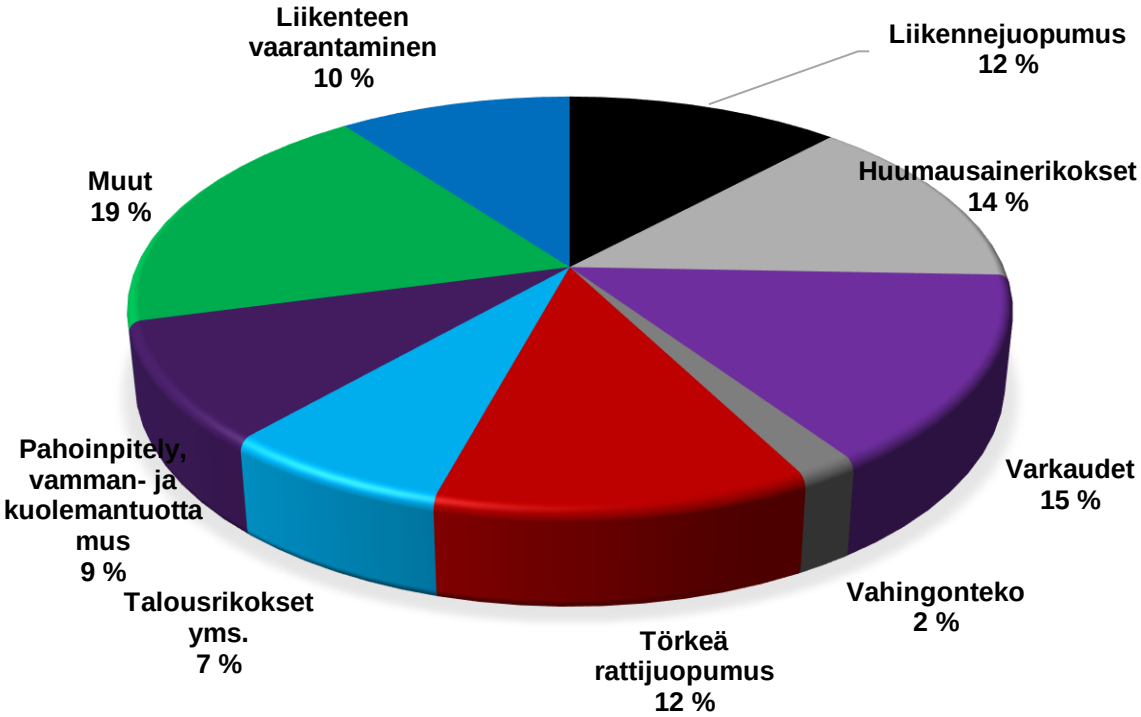

	2015	2016	2017	2018	2019
Saapuneet	6363	6721	7231	7000	5936
Ratkaistut	6517	6376	6763	7050	6186
Vireillä	17	2107	2575	2523	1969

Vuodet 2015-2018: Hyvinkään, Itä-Uudenmaan (Porvoo), Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeudet. Vuosi 2019: Uusi yhdistetty Itä-Uudenmaan käräjäoikeus. Vuositilasto ei ole vertailukelpoinen, koska vuodet 2015–2018 sisältävät kaikki Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiirin kunnat, joista Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki ovat 1.1.2019 lukien siirtyneet Kanta-Hämeen käräjäoikeuteen.

Riita-asiat ja konkurssit

Laajoja riita-asioita saapui 910, erillisiä turvaamistoimia 14 ja maaoikeusasioita 55. Konkurssiasioita saapui 275. Laajoja riitaa-asioita ratkaistiin 871 ja konkursseja 266.

Saapuneet laajat riita-asiat asiaryhmittäin

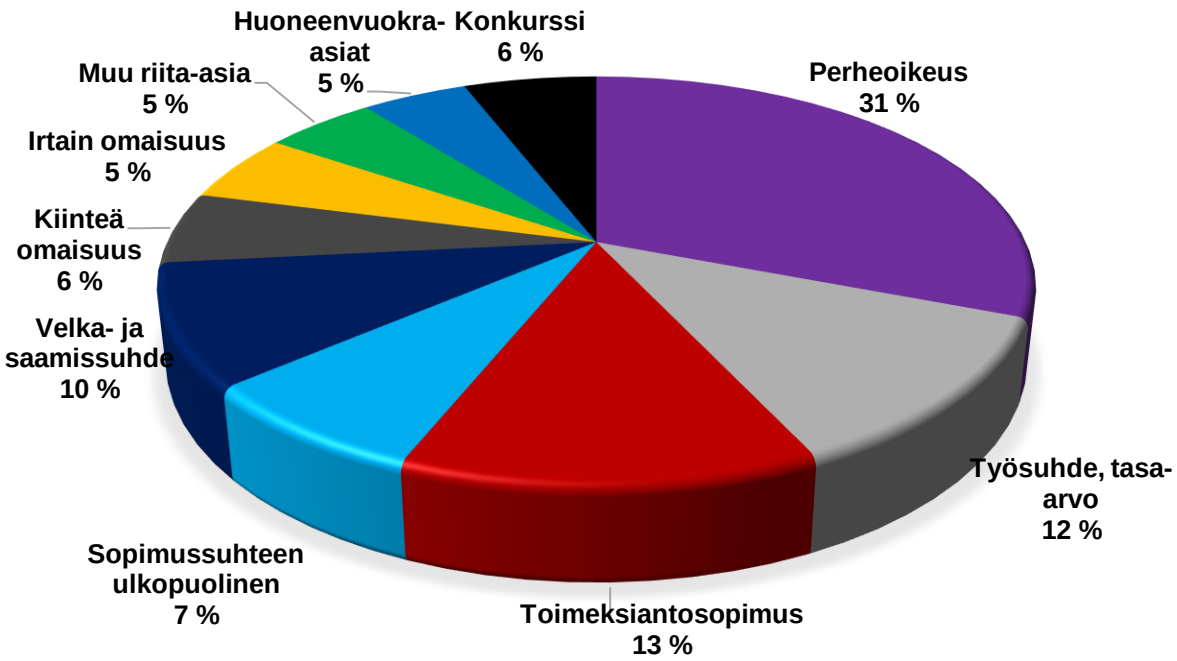

	2015	2016	2017	2018	2019
Saapuneet	1168	980	964	983	979
Ratkaistut	1174	1059	933	998	6947
Vireillä	722	643	670	654	686

Vuodet 2015-2018: Hyvinkään, Itä-Uudenmaan (Porvoo), Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeudet. Vuosi 2019: Uusi yhdistetty Itä-Uudenmaan käräjäoikeus. Vuositilasto ei ole vertailukelpoinen, koska vuodet 2015–2018 sisältävät kaikki Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiirin kunnat, joista Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki ovat 1.1.2019 lukien siirtyneet Kanta-Hämeen käräjäoikeuteen.

Hakemusasiat ja velkajärjestelyt

Hakemusasioita saapui 4465, joista avioeroja 2068 ja muita hakemusasioita 2397. Velkajärjestelyjä saapui 366. Hakemusasioita ratkaistiin 4491 ja velkajärjestelyjä 426.

Saapuneet hakemusasiat asiaryhmittäin

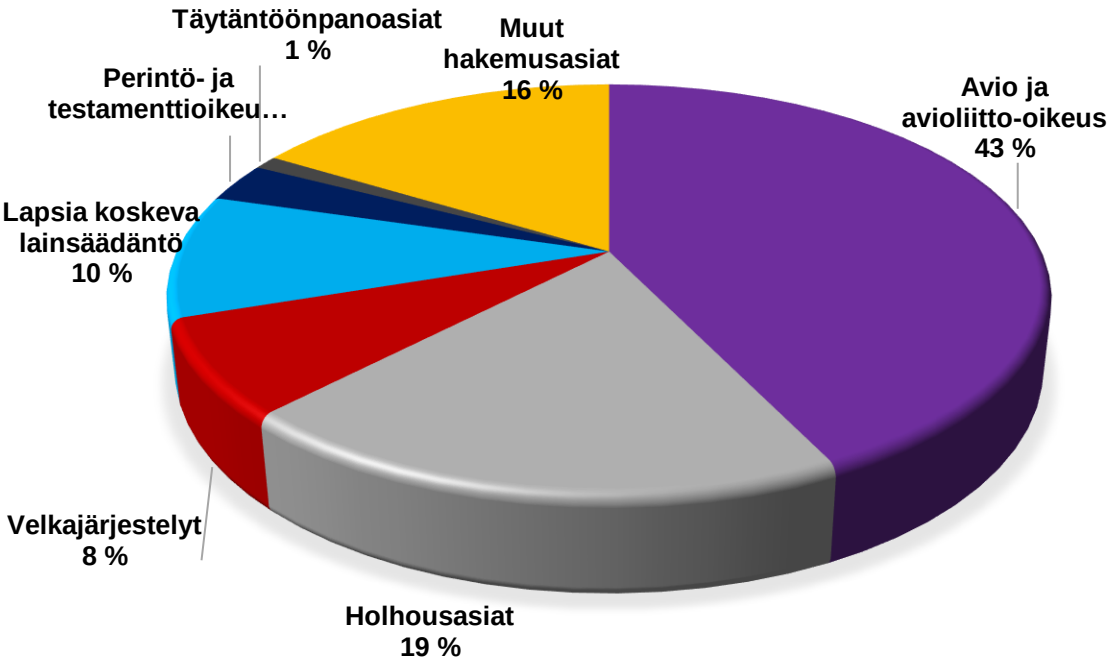

	2015	2016	2017	2018	2019
Saapuneet	4491	5105	5143	4986	4465
Ratkaistut	5053	5048	5127	5184	4491
Vireillä	2088	2144	2156	1959	1938

Vuodet 2015-2018: Hyvinkään, Itä-Uudenmaan (Porvoo), Tuusulan ja Vantaan käräjäoikeudet. Vuosi 2019: Uusi yhdistetty Itä-Uudenmaan käräjäoikeus. Vuositilasto ei ole vertailukelpoinen, koska vuodet 2015–2018 sisältävät kaikki Hyvinkään käräjäoikeuden tuomiopiirin kunnat, joista Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki ovat 1.1.2019 lukien siirtyneet Kanta-Hämeen käräjäoikeuteen.

Haastemiesten tiedoksiannot

Haastemiesten tiedoksiantojen; onnistuneiden ja esteiden yhteismäärä oli 59973 ja henkilötyövuosimäärä 23.

Haastemiesten antamat tiedoksiannot 2019 yhteensä	
Rikoshaasteet	11 325
Muut valtion virallistiedoksiannot	372
Kirjalliset haasteet	43 156
Muut tiedoksiannot	3020
Puhelintiedoksiannot	30 138
% osuus puhelintiedoksiannot	52

Henkilötyövuodet, toimintamenot, tuottavuus ja taloudellisuus

Käräjäoikeuksien toimintaa seurataan tuottavuus- ja taloudellisuuslukujen avulla. Tuottavuusluku saadaan painottamalla eri asiamäärät niiden arvioidun työllistämisvaikutuksen osoittamalla kertoimella ja jakamalla näin saatu luku henkilötyövuosimäärällä. Taloudellisuusluku saadaan jakamalla käräjäoikeuden käyttämä määräraha painotetulla asiamäärällä.

Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden vuoden 2019 tunnusluvut	
Painotettu työmäärä	22 495
Henkilötyövuodet (htv)	182
Toimintamenot (€)	13 851 988
Tuottavuus	124
Taloudellisuus	616

Koko maan osalta toteutuneen tuottavuuden (20 käräjäoikeutta) keskiarvo oli 117 (asia/htv), joten Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden tuottavuusluku 124 oli keskitason yläpuolella. Samoin Itä-Uudenmaan käräjäoikeus oli taloudellisuudeltaan koko maan keskiarvoa (630€/asia) parempi.

Henkilöstön hyvinvointi

Työterveys

Suomen Terveystalo Oyj vastaa käräjäoikeuden työterveyshuollon järjestämisestä. Oikeusministeriön hallinnonalalle yhteisesti laaditussa sopimuksessa on määritelty toiminnan piiriin kuuluvat työterveyshuollon ja sairaanhoidon muodot. Työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti on toteutettu henkilöstön työhöntulotarkastukset sekä ikäryhmätarkastukset. Influenssarokotus järjestettiin halukkaille sekä haastemiehille työtehtävien edellyttämät hepatiittirokotukset.

Työterveyshuolto on pidetty ajan tasalla käräjäoikeusuudistuksen etenemisestä. Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus hyödyntää työterveyshuollon palveluita muutostilanteessa.

VMBaro -työtyytyväisyyskysely

Käräjäoikeuden henkilökunta on osallistunut VMBaro työtyytyväisyyskyselyyn. Kyselyssä mitataan ja seurataan henkilöstön työtyytyväisyyttä, lähiesimiestensä johtamistyön onnistumista sekä valtion palkkausjärjestelmän toimivuutta käytännössä. Rakennemuutoksesta huolimatta kyselyn tulos oli kohtalainen (työtyytyväisyyden KA 3,38 ja käräjäoikeuksien keskiarvo 3,44). Tyytymättömimpiä oltiin palkkaukseen, johtamiseen ja viestintään, minkä lisäksi uudistus aiheutti huolta ja ylimääräistä kuormitusta henkilöstössä. Työn sisältöön ja mielekkyyteen sekä työyhteisöön oltiin pääosin tyytyväisiä. Tulokset laskivat aiempiin kyselyihin verrattuna. Tulosten vertailu on kuitenkin hankalaa, koska edelliset kyselyt on toteutettu edeltäneiden neljän käräjäoikeuden ja vakiintuneen toiminnan aikana.

Henkilöstön kehittäminen

Käräjäoikeudessa on laadittu henkilöstön koulutussuunnitelma. Osaamisen kehittämiseen liittyvinä tavoitteina ovat olleet esimerkiksi uusien toimintatapojen ja työmenetelmien oppiminen sekä tietojen omaksuminen, uudenlaiseen organisaatioon sopeutuminen, uusiin tehtäviin sopeutuminen, tiimityöskentelyn hallinta sekä lisääntyvän sähköisen työskentelyn oppiminen. Myös oppimisympäristöt muuttuvat ja koulutusmuodot uudistuvat. Henkilöstön osaamista kehitetään paitsi suunnitelmallisella ulkopuolisella koulutuksella, viraston sisäisellä koulutuksella, keskinäisellä perehdytyksellä ja työssä oppimisella. Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa on noudatettu oikeusministeriön koulutusyksikön koulutussuunnitelmassa vuodelle 2019 asettamia tavoitteita ja teemoja. Käräjäoikeuden henkilöstö on osallistunut oikeusministeriön koulutustarjontaan. Lisäksi tarjolla on ollut hovioikeuden ja käräjäoikeuksien yhteisesti järjestämää koulutusta.

Edellä mainitun perus- ja täydennyskoulutuksen lisäksi vuonna 2019 käräjäoikeudessa käynnistettiin käräjäoikeuksien yhdistämishankkeeseen liittyen KAIKU- työelämän kehittämisprojekti, mitä varten Valtiokonttori myönsi käräjäoikeudelle kehittämisrahaa. Kehittämisohjelman mukaisesti tavoitteena on kehittää käräjäoikeuden johtamisjärjestelmää, viestintää sekä tukea henkilöstöä muutoksessa. Tarkoituksena on myös tukea uusien monitilojen käyttöönottoa, kehittää työprosesseja sekä edistää sähköisiin työtapoihin siirtymistä. Kehittämisohjelma käynnistyi lokakuussa 2019 järjestetyllä henkilöstön syyspäivällä, josta on kerrottu tarkemmin alla. Kehittämisprojekti jatkuu vuonna 2020, jolloin panostetaan mm. käräjäoikeuden strategiseen suunnitteluun sekä esimiesten valmennukseen.

Tykytoiminta

Työkykyä ylläpitävään toimintaan panostettiin tarjoamalla henkilöstölle mm. liikunta- ja kulttuurietujen lisäksi mahdollisuutta käyttää virka-aikana työaikaa liikuntaan tai hierontaan yhden tunnin viikossa. Lisäksi virasto on

tukenut työpaikkaruokailua tehden sopimuksia viraston lähellä oleviin lounasravintoloihin.

Syyspäivä

Käräjäoikeus järjesti henkilöstön yhteisen syyspäivän 11.10.2019 Hyvinkäällä Hotel Sveitsissä. Ilmoittautuneita tilaisuuteen oli huikeat 171 henkilöä!

Tilaisuudessa tavoitteena oli tutustua toisiimme ja miettiä suhtautumistamme muutokseen. Meidän lisäksi pääesiintyjänä oli Helka Pirinen, joka luennoi meille aiheesta ”Uudistuminen ja rohkeus muuttua, miten olemme yhdessä enemmän?”. Helka puhui työelämän megatrendeistä, yhteistyöstä ja työn imusta. Hän kertoi, miten suhtautua muutokseen ja käyttää sitä hyväksemme. Saimme kuulla myös, miksi me olemme erilaisia ja miten voimme erojamme hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla.

Kaiken a ja o on tiimityö!

Tilaisuus oli innostava ja muodostui rennosta yhteiselosta, ulkoilusta sekä hyvästä ruuasta ja juomasta. Illan kruunasi tietysti käräjäoikeuden oman bändin The Poorsin esiintyminen.

Näillä eväillä oli hyvä lähteä kohti uutta toimintavuotta 2020!

Yhteystiedot

ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
ÖSTRA NYLANDS TINGSRÄTT

Vantaan kanslia
Teknobulevardi 3-5 E
01530 VANTAA

Hyvinkään kanslia
Urakankatu 1 A
05900 HYVINKÄÄ

Porvoon toimipaikka toimii istuntopaikkana. Haastemiespalvelut säilyvät Porvoossa.

Järvenpään toimipaikka on lakannut 1.3.2020. Haastemiespalvelut säilyvät Järvenpäässä.

ita-uusimaa.ko@oikeus.fi

puh. 029 56 45200

www.oikeus.fi/karajaoikeudet/ita-uudenmaankarajaoikeus